СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 39. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 17. лютого, 1930. VOL. XXXVIII. No. 39. Jersey City, N. J., Monday, February 17, 1930. THREE CENTS.

ЗА ЗМІНУ ПОЛІТИЧНОГО КУРСУ В НАЙВИЩІМ СУДІ

ІНАКШЕ ПІДЕ МІЖ НАРОДОМ АГІТАЦІЯ ЗА ЗМІНУ КОНСТИТУЦІЇ Й ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ СУДУ. ТАК ГОВОРИЛИ СЕНАТОРИ ЗПРИВОДУ НОМІНАЦІЇ ГЮЗА.

ВАШИНГТОН. — Справа з номінацією Гюза не втихає. Сенатор Дил з Вашингтону заповів, що коли найвищий суд не змінить своєї економічної політики, то підіймуть в краю проти суду „революцію", наслідком якої буде змінена конституція й обмежені права суду. Піднесено далі, що населення є безсильне в своїй боротьбі за зменшення телефонічних, електричних, трамваєвих і т. п. оплат, коли найвищий суд, який вирішує ті справи в найвищій інстанції, попиратиме інтереси великих компаній.

ПОГОДИЛИСЯ ЩОДО ТУНЕЛЮ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорський ґовернор Рузвелт відбув конференцію з ґовернором Ларсоном з Ню Джерзи, наслідком якої прийшло між ними до остаточної згоди щодо будови нового тунелю попід ріку Гудсон. Не погодилися тільки ще щодо коштів будови.

ДОРЕН ПРО РЕВІЗІЮ ГОТЕЛІВ.

ВАШИНГТОН. — Зприводу переведених у Ню Йорку готелевих ревізій проґібіційний комішенер Дорен заявив, що такі ревізії переводитимуть далі тільки в таких готелях, про які матимуть докази, що управа ґотелю займається торговлею алькоголічними напитками.

„НЕНАМІРЕНЕ ВБИВСТВО".

ОЛБАНІ. — Сенатор Бомес вніс законопроєкт, який накладає вязничну кару від одного до 5 років на ті особи, які спричинили смерть инших осіб ізза неосторожної їзди автомобілем. Коли лава присяжних звільнить таких переступників, буде можна їх потягнути до відвічальности на підставі запроєктованого закона за злочин, званий „ненаміреним убивством".

Статистика виказує, що наслідком нещасливих автомобілевих випадків згинуло в нюйорськім стейті в 1929 р. 1,926 осіб, між якими було 1,049 пішоходців, котрі згинули від ударів автомобілів.

ХОЧЕ УПРИЄМНИТИ ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ.

ІТАКА (Ню Йорк). — Ґовернор Рузвелт заповів, що стейт мусить доложити старань, щоби зробити фармерське життя більш інтересним, бо інакше вся молодь повтікає з сіл до міст.

ЖІНКА КАНДИДАТОМ НА ҐОВЕРНОРА.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Миссис Кляра Шортридж Фольц з Каліфорнії зголосила свою кандидатуру на ґовернора стейту Каліфорнія. Досі займалася вона адвокатурою, яку виконувала 20 літ. Каже, що за той час набралася доброї практики і розуміється на стейтових справах.

ДЕСТИЛЯРНІ Й ШКОЛИ.

НЮ ЙОРК. — Вибух дестилярні в Брукліні, який наробив значної шкоди в сусіднім шкільнім будинку і навів великого страху на діти й учителів, змусив місто повзяти певні міри осторожности, щоби подібні випадки не повторилися. Тому, що тепер можна надіятися в кождім будинку тайної дестилярні, в якій виробляють алькоголь, місто рішило перевести ревізію по всіх будинках, які сусідують з школами, щоби переконатися, чи там нема скритих дестилярень.

КРІВАВІ ВИБОРИ.

САО ПАВЛЬО (Бразилія). — Президіяльні вибори і боротьба між двома партіями, консервативною і ліберальною, вже пожерли 5 осіб підчас замаху на заступника президента, а в пятницю згинуло знову 5 осіб підчас боротьби, яка счинилася на передвиборчім політичнім мітінгу лібералів.

ЛЕТУНСЬКІ КАТАСТРОФИ.

НЮ ЙОРК. — Телеграфічно доносять з Тампи, Филаделфії й Джени в Люізіяні, що в тих трох місцях наступили в пятницю летунські катастрофи, наслідком яких згинули 4 особи.

СУДДЯ, БАТЬКО І МОЛОДА КОМУНІСТКА.

НЮАРК. — Мисс Мері Стаф, літ 20, станула перед суддею Геролдом Симендл, щоби відповідати за розкидання комуністичних летючок, що противиться розпорядженю міської влади. Суддя заявив, що дівчина повинна встидатися такої роботи, за яку вона заслугує, щоби її віддати батькови, щоби її положив на коліна й добре випарив.

Старий батько, котрий був на суді, заявив, що він на той час так був хорий, що не годен був виконати доброї ради судді.

АМЕРИКАНЦІ ЗАСКОРО ВМИРАЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Юджін Лімен Фиск, директор інститута для продовжування життя, подає, що з року на рік починає зростати число смерти в тих Американців, що покінчили 37 рік життя. По інших краях це число поменшується, а в Америці зростає. Д-р Фиск пояснює це великим темпом, який знаменує не тільки американський промисл, але й ціле американське життя. Він каже, що Американець оплачує свій добробут вкороченим життям.

ДЕМОНСТРУЮТЬ ПЕРЕД СИТІ ГОЛ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — 250 комуністів демонструвало перед Ситі Гол зприводу безробіття. Притім не обійшлося без арештів.

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК.

В царині шефроботи ВУАН особливу увагу звертає на Донбас, зокрема на Сталінщину. Силами академічних установ і колективів ВУАН орґанізує дослід найдоцільніших типів робітничих селищ за нового будівництва, досліджує інфекційні захорування в Донбасі та заходи боротьби з ними, справу водопостачання. Наукові сили ВУАН видадуть наукову популярну літературу для робітників і селян.

Щоб наблизити діяльність Академії до широких трудящих верств, ВУАН орґанізує систематичні відвідини Академії робітничими делегаціями та екскурсіями й улаштовуватиме плянові виїзди до робітничих районів. ВУАН орґанізує лекторські бриґади, що безплатно обслугуватимуть робітничі орґанізації й клюби.

ЯК В ЧАСІ СТАНУ ОБЛОГИ.

Ґазета „Борець", орґан партії Визволення, оголошує осторогу до селян, щоб вони, переходячи з села до села або до міста, не забували брати з собою перепустки, щоб могли чим виказатися, коли їх стріне жандармерія чи сиґуранца. Без таких перепусток на Буковині не можна нікуди рушитися. Цілком так, як в часі стану облоги.

ВИЖНИЦЯ СТАЄ СЕЛОМ.

Місточко Вижниця (на Буковині), що до війни так гарно розвивалося, упадає з кождим днем. З причини ощадности уряд хоче зліквідувати вижницьку лічницю. В дальшім тягу ощадности застановила залізниця полудневий поїзд Вижниця-Чернівці і Чернівці-Вижниця. У Вижниці підсміхуються люде й оповідають собі, що найновішим розпорядком міністерства фінансів забереться з Вижниці податковий уряд і волоських стипендистів.

НА ХОРТИЦІ УТВОРЮЄТЬСЯ ВЕЛИКИЙ ГОРОДНИЙ КОЛГОСП.

На весні на острові Хортиці мають зорганізувати великий городний радгосп, що його продукція великою мірою має залагодити справу робітничого постачання в місті, на Дніпрельстані та Дніпрокомбінаті. На організацію радгоспу вже асиґновано 500,000 карбованців. Крім того радгоспові дали 5 тракторів. До 1-го квітня будуть збудовані бараки для робітників.

ПОВСТАННЯ В СССР.

З Царицина прийшли відомости, що в царицинськім окрузі вибухло селянське повстання. Це повстання вибухло несподівано, без всякої підготовки й організації, викликане стихійною ненавистю селян до комуністів. Повстанчий рух охопив кільканацять сіл і тривав кілька днів, після чого відділи червоної армії здавили його, заливаючи кровю полумя бунту. У повстанні взяло участь кілька козацьких станиць і хуторів. Повстанці вбили кількох радянських урядовців і прислужників чрезвичайки.

„Дні" доносять, що навіть серед робітництва в Царицині кипить ненависть до большевиків і що ці робітники солідаризувалися з повстанцями.

БЕЗБОЖНИЙ КАЛЄНДАР.

„Рідна Школа" видає що року стінний календар для всіх Українців, отже для уніятів і для православних на наших західних землях. Календарію зложене так, що побіч свят ґреко-кат. церкви йдуть на другому місці свята православної церкви, а щойно на третьому місці свята латинської церкви. Поставлення латинських свят на третьому місці та уміщення в календарію свят православної церкви вивело з рівноваги вже в минулому році станиславівського епископа д-ра Хомишина, а в цім році з тої самої причини відмовився розсилки цьогож календаря орґан тогож епископа „Нова Зоря", а крім цього станиславівський помічник епископ д-р Лятишевський уступив з Гол. Управи „Рідної Школи".

НЕВИЯСНЕНА ТАЙНА.

„Опир із Діссельдорфу", що повбивав таємно стільки осіб, лишається й надалі тайною для поліції і для мешканців цього стривоженого міста. Одна з ранених жертв невідомим злочинцем, вийшовши із шпиталю, бачила вечером на вулиці мущину, в якому пізнала того, що був напав на неї! Поліція арештувала кілька осіб на підставі опису складеного цією жінкою, одначе ніодна з тих осіб не була здогадним злочинцем. Паніка в місті тріває далі. Цими днями найдено на передмістях Відня трупи двох жінок, убитих зовсім таксамо, як у Діссельдорфі.

ТЕРОР НА БУКОВИНІ.

Націоналістично-царaністична влада Румунії розвязала була минулого року унітарні професійні спілки, єдині організації пролетаріяту й незаможного селянства Буковини. Та проте на день 24, 25 і 26 грудня м. р. скликано до Чернівців краєву конференцію цих профспілок. На конференцію прибуло 40 делеґатів з найбільших фабрик Черновець і краю. Одначе конференція не могла відбутися, бо вже першого дня поліція її розвязала, а 24 учасників, між ними Галицького, Терлецького й инших, арештовано. Їх побито на поліції і вкинено в тюрму. Та ці арештовання не припинили праці конференції, бо арештовані делеґати закінчили її в тюрмі і там приняли резолюції в усіх справах, що стояли на порядку дня.

Дня 8 січня ц. р. мав відбутися процес перед черновецьким трибуналом проти тих 24 делеґатів, що були арештовані підчас конференції. Робітники Чернівців, зрозумівши, що це процес не 24 арештованих делеґатів, але процес цілої працюючої кляси Буковини, вийшли того дня на вулицю з прапорами і задемонстрували перед судом, домагаючися звільнення арештованих. Демонстрантів зустріла поліція з сиґуранцою й почалася завзята боротьба. Поліція намагалася вирвати з рук робітників прапор, але робітники боронили прапора завзято й на бійку відповіли бійкою. Тяжко побито двох поліцаїв і одного комісаря. Серед робітників було ранених багато більше, а крім того поліція заарештувала 50 демонстрантів.

„НЕЧУВАНЕ НАХАБСТВО УКРАЇНСЬКИХ БОЇВКАРІВ".

Під таким заголовком пише львівська „Ґазета Поранна" про те, що польська преса дістала найновіше число „Сурми", органу У. В. О., в якому вміщено статтю про „Східні Торги". В статті — як реферує Ґ. П. — У. В. О. заповідає нові револьверові та бомбові замахи на найблизчих „Східних Торгах", бо стоїть на становищі, що „Східні Торги" збанкротували економічно і мусять збанкротувати й політично. Автор статті підчеркує, що на перші С. Т. приїхав начальник держави, а потім президент, але переляканi замахами вже більше не показалися. Замісць них приїздили міністри і чужі достойники. „Сурма" заповідає, що й вони вже не будуть приїздити, бо Торги, що є „польською шопкою", мусять зникнути з обиду.

КРАДУТЬ БЕЗ КІНЦЯ.

Непомірно велика скількість крадіжей, стверджених останніми днями у Львові, дає підставу до висновку, що до нашого приємного міста заїхала на гостинні виступи якась більша трупа злодіїв і вломників. Ця трупа не має спеціяльного упередження до якихсь предметів і збирає все. На вул. Сикстуській 49 у приватній хаті щез від вломy нашийник з аметистами, на вул. Зборовських 4, срібло і ґардероба, на вул. Красицьких 14, те саме, на вул. Янівській і Личаківській 50, футра, на Городецькій 69, пятьдесять штук мішаної обуви з крамниці, на вул. Тарновського 17, пропав тютюн і папіроси. Все це за один день, на протязі якого 10 осіб посадили до арештів за всякі крадіжі.

ТРУПИ НА ЗАЛІЗНИЧІМ ШЛЯХУ.

На варшавських залізничих рейках знайдено протягом кількох днів 28 трупів, що впали жертвою якоїсь невідомої досі банди опришків.

ПЕРЕДВИБОРЧЕ ЗАТУМАНЕННЯ.

Як відомо, нац.-царaністи заключили з українською національною партією угоду передвиборчу, обіцюючи Українцям за допомогу при виборах 6 годин тижнево української мови в українських школах. Угоду цю вже й проголошено, але в тій формі, що лишень в перших двох клясах мається учити 6 годин, а в инших клясах лише 4 години. Не відомо також, у котрих селах буде запроваджено науку української мови: чи лише в тих, які жадали, чи у всіх селах, замешкалих українським населенням. Угода ця викликала недовіря серед селян, членів української національно-царaністичної партії, і вони пишуть до „Часу": „Не можемо вже вірити в ці обіцянки, хоч вони піби і в міністерських розпорядках. Але то все на папері. І нам так видиться, що й ця обіцянка буде мати такі успіхи, як попередні, бо робиться й обіцяється лиш перед виборами".

Відповідь на цю умову-зраду дасть українське населення при виборах.

ЗМЕНШЕННЯ ВОЄННИХ ФЛЬОТ НЕ БУДЕ

ФРАНЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ПРАВА ЗНАЧНО ЗБІЛЬШИТИ СВОЮ ФЛЬОТУ, АБО ҐАРАНТІЇ ВІД ИНШИХ ДЕРЖАВ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Відбулася дуже важна конференція між Стимсоном, Мек Донелдом та Тардю. На цій нараді було обговорено справу французьких домагань тримати у себе воєнну фльоту 725,000 тон загальної поємности. Це значно збільшилоби силу сучасної французької фльоти.

Отож на нараді вже не говорилося про зменшення фльот, але про те, як запобігти збільшенню їх, до чого може привести задоволення домагань Франції. Мек Донелд заявив, що такі великі вимоги Франції є для нього цілковито несподівані й колиб Франція боронила їх далі, то тоді Анґлія змушена буде переглянути ще раз свої домагання й очевидно побільшити їх.

Тардю заявив, що Франція може зменшити свої домагання лише тоді, коли вона одержить від инших держав ґарантію допомоги їй в разі нової війни. Секретар Стимсон не був до кінця цієї наради, але лишив Мек Донелда й Тардю самих вести переговори, підкреслюючи цим, що Америка не дуже зацікавлена французькою фльотою, але силу своєї фльоти числить відповідно анґлійським воєнно-морським силам.

ПРОТИ БУДОВИ НОВОГО КРУЖЛЯКА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Німецьке правительство вирішило відтягнути початок будови нового німецького кружляка й не робити на це жадних асиґновань. Згідно з раніше виробленим пляном відбудови німецької фльоти тепер малиб почати будувати другий 10,000-тоновий кружляк. По Версальському миру Німеччина має право мати шість таких кружляків.

Але беручи на увагу тяжкий економічний стан Німеччини та міжнародню політичну ситуацію, вирішено стриматися від розбудови воєнної фльоти, на що треба принаймні 120 міліонів долярів. Стримання від розбудови фльоти саме тепер на часі, коли в Лондоні йде конференція морських держав про обмеження їхніх фльот. Таке поступовання Німеччини принесе, крім збереження їй коштів, ще значне поліпшення міжнародніх взаємовідносин, а особливо між Німеччиною та Францією, яка вже висловлює побоювання щодо німецької розбудови воєнної фльоти.

РЕПАРАЦІЙНИЙ БАНК.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — В Базелі підписано контракт з готелем „Савой" на винаняття помешкання для міжнароднього репараційного банку, який засновано на підставі репараційного пляну Юнґа й ухвал гаазької конференції. Помешкання наняте на два роки, хоч думають, що за рік уже буде готове спеціяльне помешкання для банку.

ПРОТЕСТ ПРОТИ РЕЛІҐІЙНИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ.

БЕРЛІН (Німеччина). — В дипльоматичних колах кружляють чутки, що три держави, які мають своїх послів у Москві, звернуться до большевицького уряду з неофіціяльним протестом проти переслідувань у Росії християн. У своїх протестах вони зазначать, що большевицька антирелігійна політика не стрічає симпатій за кордоном і взагалі псує симпатії до радянської Росії.

Ці держави будуть домагатися негайного припинення релігійного переслідування, хоч це властиво внутрішня справа Росії.

ПОЛКОВНИКИ НЕ ЗАСПОКОЮЮТЬСЯ.

ВАРШАВА (Польща). — Урядовий бльок у соймі, так званий бльок полковників, знову напав на маршалка Дашинського, щоби відплатити йому за його конфлікт з Пілсудським в жовтні минулого року, коли офіцири були обсадили сойм. Тепер полковники домагаються, щоб у пресі був опублікований лист, у якім Пілсудський називає Дашинського брехуном, трусом і людиною, котра не може контролювати своєї думки.

Щоби вратувати ситуацію, премієр міністер Бартель звернувся до президента Мосціцького, а той заборонив роспублікования листа, який остаточно дискредитував би маршалка Дашинського й підірвав би його авторітет як голови сойму.

БОРОТЬБА З ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ.

БОМБЕЙ (Індія). — Відомий вожд Індусів Магатма Ґанді домагається від індуського національного конгресу утворення невеликого центру, який буде керувати дальшою боротьбою Індії за свою незалежність. Такий комітет має складатися з невеликого числа членів з диктаторськими правами. Він буде керувати пасивним опором велико-британських законів, неплачення Індусами податків на землю і т. п.

Думають, що конгрес не погодиться на утворення такої „воєнної ради", яка зведе значіння ідуського конгресу на нівець, а зробить Ґанді фактичним диктатором.

ЗАВОРУШЕННЯ В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД (Еспанія). — З ріжних міст Еспанії доходять відомости про робітничі демонстрації, які місцями приводять до сутичок з поліцією. В Мадриді стався напад безробітних на харчові склепи.

Підчас розгону демонстрації у Мадриді та в инших містах кількох робітників покалічено. Помимо економічних причин заворушення мають ще й політичні причини. Місцями демонстранти отверто домагаються установлення республики в Еспанії.

КАЙ ШЕК НЕ УСТУПАЄ.

ШАНГАЙ (Китай). — Ґенерал-повстанець Йен домагався уступлення Кай Шека зі становища президента нанкінського уряду. Йен обіцяв при цій умові також уступити й припинити свою боротьбу проти правительства. Кай Шек відмовився задовольнити це домагання.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on Marcl. 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Оелефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "EVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗЗА ОКЕАНУ — НАШИМ ІНВАЛІДАМ

Думка, щоби коштом Американських Українців побудувати у Львові Дім Українських Інвалідів, принялася. Досі зібрано на ту ціль біля $22,000. А треба ще дозбирати яких $8,000, бо $30,000 це мінімальна сума, за яку можна поставити такий дім, який відповідав би призначенню і гідности заморської імігрaції.

Вже два і пів року ведеться збірка на будову Дому Інвалідів. Цього року вона мусить бути закінчена й цього року треба приступити до властивої будови, чи може закупна такого дому, який можна би переробити на Дім Інвалідів. Досі годі було зачинати будову, бо ніхто не знав, скільки імігрaція зложить на ту ціль і в якім часі. Та тепер можна надіятися, що вже довше зволікати з збіркою не будемо, та що знайдемо дальших прихильників цього так гарного діла. А до того заключення приходимо саме тепер, коли знайшли ми тих стодоларових жертводавців, за якими пошукували.

Виказ стодоларових жертводавців є перед нами. З нього довідуємося, що:

Досі знайшлося на українській імігрaції 17 осіб, які зложили стодоляровий дар на будову захисту для наших борців. Між тими особами подибуємо одну жінку. Між жертводавцями бачимо 8 бизнесменів і двох священиків. Між товариствами, які зложили на ту ціль, маємо 16 відділів У. Н. Союза й 6 жіночих організацій, а решту становлять громади, церкви, хори, стрілецькі гуртки і т. п.

Кождий з нас знає, що живемо тепер у важких часах безробіття. І коли брати це під увагу, то збірка пішла добре. Дотого в найгірших часах пішла вона краще як попередними роками. Та могла би вона піти ще краще, колиб знайшли ми більше осіб, якіб пожертвували на ту таку благородну ціль по $100. Річ ясна, що ніхто не вимагає такої жертви від тих, що її зложити не в силі. Але кождий з нас знає, що чейже маємо в Америці більше як 17 осіб, які моглиб пожертвувати по $100 на ту ціль, проти якої не піднієся ще з нічийого боку ні один голос протесту, яку отже цілий загал уважає доброю й конечною. Бож яка ціль може промовити до серця краще від будови памятника для борців за державну независимість?

Треба ще додати, що можна ще иншим способом прислужитися справі Дому Інвалідів. Можна записати дещо з свого майна на вічну памятку, на фундацію Дому Інвалідів. Можна зробити так, як роблять всі культурні люде й тут в Америці, де преса доносить нам кождого дня про великі записи на ріжні культурні ціли, як школи, шпиталі і т. п. А знаємо, що записують не тільки міліонери, але і звичайні люде. Коби так і між Українцями знайшлися такі культурні добродії, то ми виставилиб у Львові нашим інвалідам такий величавий будинок, якого ще Львів не бачив.

ПРОГРАМА НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА розпочатого з днем 17-го лютого 1930.

Отворенне:

Микола Мурашко, головний предсідатель.

Складанне Звітів:

Звіт Гол. Предсідателя.
Звіт Гол. Містопредсідателя.
Звіт Гол. Містопредсідательки.
Звіт Гол. Рекордового Секретаря.
Звіт Гол. Фінансового Секретаря.
Звіт Гол. Касієра.
Звіт Менаджера Свободи.
Звіт Гол. Контрольної Комісії.
Звіт Редакційного Комітету.
Дискусія над звітами і приниманне звітів.
Невикінчені справи з конвенції.
Просьби і скарги.
Внески для добра організації й ухвали.

Микола Ніцкевич.

ПЕЧАТЬ ДУХА БОГДАНОВОГО

(Оригінальний допис до „Свободи" з Подебрад).

„І підеш ти у мандрівку століть з мого духа печаттю". Такі слова вкладає наш Великий Франко в уста оживленому ним біблійному Мойсееві. Тому самому Мойсееві, що палений соромом за ганебне рабське положення свого народу, перший по довгих роках неволі та упокорення відважився шукати шляхів до спасенної обіцяної землі.

Печать духа Мойсеєвого, це печать шукання волі, шукання за давньою та майбутньою славою народу. Печать духа Мойсеєвого, це печать протесту проти гноблення, яке викликує завжди і всюди реакцію у формі жагучого стремління до необмеженої народньої волі.

„І підеш ти у мандрівку століть з мого духа печаттю" голосно виявом активного залізного чину до українського народу сказав Великий Богдан, що порвав до боротьби за Україну і „тих малих рабів німих", що вже довго терпіли у ляцькій неволі, терпіли наруги розгзованої шляхти та були лишені на ласку і неласку польського сойму з його анархічним „ліберум вето".

Голосним, щирим покликом з грудей, могутнім дзвоном меча покликав він до бою цілий український нарід, що скропив своєю кровю рідні поля за реституцію Речи Посполитої Української.

„Вибємо Ляха аж по річку Вислу", з такою погрозою рушив Богдан на недавнього свого пана, польську шляхту, що позамикалася в грубих мурах своїх і наших церков.

Договір 1654 року знівечив так славно розпочату справу, хоч він не означав добровільного зречення від державности, суверенности та незалежности України. Україна й на далі мала залишитися окремою державою з своїм окремим державним ладом, з своїм військом, з своїм законодавством і навіть з правом зносин з чужими державами. „Царское слово переменно не бивает", але Москаль рішив використати всі свої можливости. Перші кроки Москалів на Україні характеризують і дальше безглузде варварське поступовання цих азіятів. Вирізано, вивішано тисячі людей і пропоновано вирізати усе населення на 150 верст навкруг Київа. Ось найкраще свідоцтво про культуру Москаля.

І знов прийшли довгі роки неволі, знов українське здорове тіло стало погноєм, на якому росло богатство північного дикуна, з кісток українських зложено було московську столицю, що мала стати вікном в Европу.

Хоч ясне сонце волі не довго світило українському народові, печать духа Богданового ясно відбилася на народній душі.

Вона знов покликала тепер Мазепові полки до бою за волю!

Знов полилася кров добра, не чорна, за святу справу!

Знов свячені мечі задзвонили свою могутню пісню, пісню неминучої народньої волі.

І знов угнулися Мазепові полки під напором ворожої сили, що зі скаженим реготом з полтавського поля розлилася по Україні.

Світло волі, не розгорівшись гаразд, згасло, але печати духа Богданового не стерто, бо нема такої сили, якаб могла залізти в глибини народньої душі, якаб видалила звідти те, що приплило туди з кровю предків.

Видерто меч з рук Великого Богдана, Виговського, Дорошенка, Нелюбовича-Токальського, Мазепи, Орлика, Залізняка, Кальнишевського, але народній геній не залишив боротьби; він перемінив тільки зброю. Замісць меча він поставив на сторожі біля своїх прав огненне слово, що виходило з уст Кирило-Методіївців, а зокрема Шевченка. З уст Франка, Драгоманова і багатьох інших.

Вони нагадували народові про печать духа Богданового, пророкували, що помоляться на волі невольничі діти та приготовляли народні маси до зриву, коли прийде на це слушний час.

Раділи Москалі, що полтавські могили стануть могилою і самої української державницької ідеї. Раділи, що запанує білий цар відтепер на віки і віки над текучою молоком і медом Україною.

І дійсно, довго панували білі царі на Україні, передаючи цей багатий спадок від батька до сина та надсилаючи туди все більше та більше своїх посіпак, що краяли народню душу, відбирали від зголоднілих уст останній кавалок тяжко запрацьованого хліба.

Але запанувати на завжди не вдалося!

Як українські козаки колись підкопали польську шляхотську державність, так тепер в незабутні весняні дні 1917 року українські полки, що стояли в Петрограді, повстали проти царського гнету та таким чином зробилися осередком, біля якого виріс кольосальних розмірів революційний рух.

Царат впав! І українське море захвилювалося великими гребенями-хвилями.

Українська маса не приготована, не усвідомлена належно, але, почуваючи на собі печать духо Богданового, горячкою кинулась до будування власного державного будинку.

1917 рік дав українському народові можливість відновити „Річ Посполиту Українську", за яку провадив боротьбу Великий Гетьман Богдан.

Позасвідоме почуття потреби власної державности — ось що створило український визвольний рух в той час, коли обіцяно втопити усіх богів передреволюційної Росії, коли обіцяно створити земний рай, і зірвання правних відносин в даному разі могло відігравати тільки незначну, несуттєву ролю, але це не перешкодило новим північним можновладцям доказувати, що вони спадкоємці царського престолу, а тому Богданівський договір залишається при силі.

Відновлювати українську державність прийшлось в жахливих умовах економічної нужди та частої зради, але український нарід, хоч і виселений світовою війною, стремить до досягнення своєї найвищої мети.

Зявляється національне військо, що стає опорою Центральної Ради.

Зявляються Богданівці в своїх козацьких темно-зелених шапках, що вірні заповітам свого патрона перші проливають кров в обороні української молодої державности.

Маширують по вулицях Київа прибувші з Петрограду Гордієнківці, що своїм геройським боєвим виглядом побуджують невимовну радість в українських серцях та подив і пошановання в серцях чужинців.

Недавня опора московської влади, корпуси й полки Сибірські та Кавказькі й інші, оголошують себе українськими та готові станути до послуг українській державности.

І так день за днем на трівожне грання українських національних сурм скількість війська усе побільшується та побільшується, не зважаючи на те, що ці вояки вимучені вже були в чужій їм боротьбі за „веру, царя і отечество".

В той час, коли оголошувались 1, 2, 3 універсали, українська маса в особах виділених з неї вояків виявом свого збройного чину засвідчила, що стремить до цілковитої самостійности України, що не вірить в далеко-йдучі сусідські обіцянки.

Але прийшов час й для формального зазначення державної незалежности України.

Прийшов день 22-го січня, що став відомим усім Українцям.

В цей день о 12-тій годині вночі, в стінах Педагогічного музею в Києві з уст старенького сивобородого професора, ветерана українського визвольного руху, пролунало:

„Від нині українська народня република стає самостійною, ні від кого незалежною вільною суверенною державою українського народу."

І покрив слова ці могутній спів маси сильних, молодих голосів. В цю ніч перший раз після довгих віків неволі пролунало „Ще не вмерла Україна" на знову вільній, від нікого незалежній землі.

Слова ці повторювались і повторюються багато, багато разів, одначе кожному з нас приємно їх повторювати все більше та більше, бо вони є наявним свідоцтвом відродження України, її державницьких стремлінь, снаги до повороту давньої волі і слави українського народу, свідоцтвом того, що Богданів меч звенітиме й далі в обороні державної суверенности українського народу.

І на заході України задовго до революції народ приготовлявся до збройного здвигу і в 1914 році Січові Стрільці виступили як зорганізовані українські відділи та 1-го листопада 1918 року за допомогою своїх крісів започаткували творення української державности. Стрілецькі руки завісили на вежі львівської ратуша жовто-блакитний прапор.

Наслідком збройних змагань західно-українського війська покликано до життя Національну Раду, яка дня 3-го січня 1919 року ухвалює приєднатися до матірного пня, золотоверхого Київа.

Члени Трудового Конгресу дня 22-го січня 1919 року урочисто проголосили:

„Від нині воєдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України: Західно-Українська Народня Република (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна".

Цими словами проголошено, що нема двох Україн з ріжними інтересами, нема двох українських народів, що повинні йти иншими шляхами, а що єдина Україна, сильна спільнотою історичних переживань, гармонійністю господарських інтересів, що є один великий український народ, що у всіх Українців серце бється в одному темпі.

„Здійснились віковічні мрії, якими жили і за які вмірали кращі сини України".

Оце слова, які помимо пізніших невдач, непорозумінь, провокацій залишилися первісно цінними, які стали віхами на шляху дальшої визвольної боротьби.

Минуло з того часу довгих 11 літ...

Український нарід знов у неволі...

Наслідники царського престолу, нащадки розгзованої польської шляхти на чолі зі збожеволілим Пілсудським, румунський циган руками своєї жорстокої сіґуранци, шматують українське тіло, нівечать його по темних, сирих вязницях, сподіваючись цим цілковито упокорити український нарід.

Донедавна непримиримі вороги: Польща та большевицька С. С. Р, таксамо, як і за часів Богданових, починають миритися, щоб тим краще поділити між собою ласий український шматочок.

Але помимо всіх нападів, всіх старань ворожих сил, їхні часописи переповнені трівожними звістками про прояви українського, або й гайдамацького сепаратизму. Нарід бореться всіми засобами, які тільки примінимі в тих чи инших обставинах. Збройно у формі партизантки, що має за собою таку славну минувшину, у формі законспірованої військової організації, словом: бойкотом ворожих економічних установ, тощо.

А у відповідь на це ворожий терор усе посилюється та посилюється. Арештують передових людей нашої науки, провідників визвольної боротьби, мучать їх по тюрмах, засилають їх на ріжні заслання, позбавляють кавалка хліба і щоденного, щоби тільки відібрати можливість народові повстати.

Але не вратує це їх! Печать духа Богданового усеж тяжить і тяжитиме над українським народом і „прийде суд і заговорять і Дніпро і гори"!

О. Максимюк.

ВРАЖІННЯ З ПОБУТУ НА УКРАЇНІ

(5)

Гук гармат, стрілянина, слова: „йде батько Петлюра", йде Махно, добродії йдуть, калаколи (денікінці) господінй, це селянина менше цікавить, як зміна погоди в природі; „от — каже — не хотять працювати і потворили ріжні банди та непокоять мужика".

Всяка влада мобілізує селян, але селяне не йдуть. Большевики нераз облягають село, обстрілюють, як це я бачив коло Чуднова волинського і коло Броварів (під Київом). Та це нічого не помагає: молодіж втікає в ліс або ціле село хватає зброю й проганяє непрошених гостей. Прогнати красноармейців це не так тяжко, бо як такий „таваріщ" буде стріляти, коли в нього сумка з золотом і сріблом та „николаївськими рублями", а вона важніша всього; „таваріщ" відважний і сильний, як перед ним стоїть хтось без оружя.

Селяне не узнають ніякої влади і обходяться без влади. Загальний „збор" мешканців села сам судить своїх злочинців і проступників і сам виконує сейчас засуд. Засуд є двоякого рода: вільний або розстріл. Суд відбувається так: „народня оборона" (це є щось в роді міліції, зорганізованої самими селянами для охорони села перед грабіжами) приводить перед „збор" проступника, староста (війт) села виступає перед збором і розповідає його злочини, покликуючись на свідків, відтак деякі із збору доповняють і обяснюють закиди. Вкінци промовляє староста: „Гаспада! Чули ви проступки (тут імя і назвище обвинуваченого), тож тепер судіть його". Всі кричать: „Розстрілять зволоч-жуліка-нероба і т. д.". Се засуд смерти і кого вже перед сей суд приводять, тому певна смерть. Сейчас два селяне з „народної оборони" проводять засудженого на цвинтар, кажуть помолитися, потім лягати на землю вниз лицем і розстрілюють. Село на свій кошт його хоронить і, як потрібно, опікується сиротами по розстріляному.

Дідицьке майно селяне поділили поміж себе; для управи двором і охорони машин та плугів, котрих має право кождий селянин визичувати і уживати, установило кожде село „земельну комісію"; оруть землю, сіють і безжурно хазяйнують; їдять сало (це можна назвати національною їдою, головною поживою), вареники з сиром, галушки, кашу гречану, варену на смальці, хліб, молоко, пють „самогонку", овочеве вино й мід, які то напитки самі виробляють; женяться, справляють весілля (весілля тревае звичайно від тижня до двох тижнів), гуляють і веселяться (в селі Винниківці бачив я, як чвіркою їхали молоді до шлюбу до церкви) і цілий світ їх не обходить. Найгірше долягають селянам епідемічні хороби (тиф, віспа чорна), брак лікарств і лікарів. — Полотно і сукно виробляють самі; красять або й з некрашеного шиють одіж. З міста потребують тільки голки, мила, сірників, соди. По сіль їздять самі підводами аж над Чорне море і румунську границю. За гроші не радо продають свої продукти, радше міняють за предмети, яких самі не можуть виробляти. Заліза достарчають селянам попалені фільварки. Село само направляє собі дороги і мости. Дров і будівельного матеріялу достарчає ніким не стережений ліс задармо — це називається „народне майно". Селяне без виїмків побожні, ходять до церкви і моляться, свого „батюшку" (священика) поважають і охороняють перед напастями „таварищів", хоч землю в нього забрали, коли мав більше як 20—30 десятин. Усе залежне від того, чи село богате, чи бідне і чи в селі є досить дідицької землі. Однак побожність селян не є така фанатична, як по деяких селах в Галичині, примірoм літом в неділі і свята в погідні дні жнуть, косять, орють і роблять всяку пильну роботу. Батюшки по селах дуже „демократичні", ходять по весіллях, пють разом з мужиками самогонку і приспівують нераз під охотою, обнявши „кума" за шию.

Селяне загально настроєні ліво, хоч лінія того настрою в них не скристалізована. Є рішучими ворогами реакції. **Вони хочуть за всяку ціну поділу землі, хочуть навіть заплатити за землю, але хочуть безумовно приватної власности, хочуть дальше остати самостійними своїми хазяїнами і тут власне ломиться большевизм.** На все вони мають свій здоровий погляд. Агітація тут ніякого успіху не має. Большевизм пояснюють так: **„Комуна — це Жидам право, кацапам хліб, а мужикови чорта".** З сим рішучим і активним становищем кожда влада мусить числитися! Навіть большевики зрозуміли се і з початком 1920 р., занявши Україну, проголосили, що мужицької землі не комунізують, тільки панську.

— — — — — — — —

По трох тижнях після приходу большевиків до Браїлова красноармейці на спілку з місцевими грабіжниками ніччу напали на наш харчовий магазин, забрали три пари наших коней і заграбили всі провіянти. Не було чим кормити виздоровців, а навіть хорих. 17. січня 1920 р. переказав нам до міста командант шпиталя, що від 18 січня не дістанемо їсти і можемо розходиться, куди хто може й хоче. Галицька Армія пішла на полудне; ніхто з нас не знав і не міг довідатись, де вона находиться. Всі, які могли вдержатись на ногах, розійшлись по селах, кождий пішов туди, де мав знакомих. Я по тифі ледви плентаючи ногами 19 січня досвіта зібрав свої манатки, яких по реквізиціях „таварищів" було дуже мало, і пішов до знакомого священика в селі Біликівці. До мене прилучився товариш хорунжий Б. Снігами і заметами, при 22° Реоміра і при зимнім степовім вітрі ледви зайшли ми за 9 годин 11 верств дороги до села Біликівців. Священик приняв нас дуже гостинно. Два тижні ми відпочивали, ходячи від знакомих до знакомих, які нас радо гостили. В гутірці і балачці забували ми про все своє горе.

По двох тижнях ми прийшли трохи до сили і почали роздумувати, що почати з собою дальше. Де находиться Галицька Арімя, годі було довідатись. До дому під Польщу нема як і пощо вертати, а жити треба. Найлекшим і найліпшим зарібком є „комерція" (спекуляція); тут можна скоро заробити гроші, забезпечити собі життя або згинути марно. Нічого нам не лишилося; ми рішили взятися до комерції з думкою заробити гроші, убратися і пробратися потім через Румунію до Австрії або на Чехи, щоб видістати з того пекла й кінчити студії. Оба ми попродали рештки своїх річей, вторгували 6,000 карбованців гривнами (це є сума около 20 рублів перед війною), і взялися до діла.

(Далі буде).

Недуги міністрів. — Чи пан міністер приймає нині?

— Ні, пан міністер хорий.

— А чи невідомо, коли виздоровіє?

— Годі сказати. Ще не дістав приказу!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СПОМИН ПРО ОСТАННЮ КОНВЕНЦІЮ.

Чомусь' прийшла мені на думку остання Конвенція У. Н. Союза. Може тому, що саме тепер минає рік, як засипувало „Свободу" множеством рівних проєктів, у' яких так гарно говорили многі про те, як вони дбають про У. Н. Союз і про добро нашої організації. „Руський Селянин" подвизався у нападах на редакторів та виставляв нам програму, заповідаючу широкі пляни щодо дальшої праці на ріжних полях народного життя. Минув отсе рік, тому пригляньмося обєктивно з одної сторони тим закидам, які піднесено проти „Свободи", а далі й роботі тих, котрі „Свободу" критикували. Приглянувшися, побачимо, що наша „Свобода" держиться кріпко, веде далі своїх читачів до посвяту, жертвенности й боротьби за наше визволення і далі підпирає кожду благородну справу. Ми бачимо, що прозвана критиками „бабуся", являється здоровою й сильною трицять кількалітньою молодицею, яка додає нашій іміграції охоти і запалу до життя.

А ті, що критикували, де вони? Де їх праця? Чи з їх усіх проєктів не остало в найкращім случаю: великих слів велика сила, а більш нічого.

Як бувшому делеґатови, не сходить мені з думки і сама конвенція. І думаю, що над нею повинні застановитися ті всі, що були делеґатами. А треба це зробити ради нашого власного добра, щоби слідуючі конвенції позбулися того великого балясту, який забирає дорогий час і не дає конвенції спромоги застановитися над найважнішими справами нашої орґанізації. А це станеться тоді, коли конвенцію не будуть засипати делегати дрібними справами, які повинні бути полагоджувані між відділом і Головним Урядом, а не витягані на конвенції. Самі відділи повинні допильнувати тої справи і не давати делегатам таких припоручень, які можна полагодити в дорозі кореспонденції, яка коштує кілька центів, а на конвенції пожирає сотки долярів. Годі рівнож витрачувати на конвенції час на того рода критиковання „Свободи", яким вимагається від неї того, чого вона не може виконати. Треба мати на увазі, що „Свобода" має такий напрям, який ухвалено конвенцією. Вона не є органом комуністів чи соціялістів, а українських націоналістів, демократів і соборників, бо саме такі члени становлять подавляючу більшість членів У. Н. Союза. Тому годі витрачувати на критику „Свободи" з большевицького боку, бо це є даремна витрата часу. І таке не повинно більше на конвенціях повторятися. Годі буде більше часу на справи, звязані з організацією.

С. Лев,
Филаделфія, Па.

St. Joseph, Mo.,
February 10, 1930.

Dear Editor:

I, too, am putting in my plea for a weekly American page in the Ukrainian daily, the "Svoboda". I think it would be more to help this generation of American-born Ukrainians than anything else.

I have been reading many letters from other boys and girls, asking for this page. It isn't very much and I believe that the "Svoboda" would become much more popular with the young people than it is now since most of us know very little or nothing of reading Ukrainian. The only people interested are our parents and grandparents. Then, too, the reading matter they read is very deep for us and we would like to read something interesting to us. From the letters I have read I believe the Juveniles want to be interested. Why don't we get our chance?

Many young people are interested in writing of some kind. The Ukrainian nation as a whole has always been artistic. More great men cannot be found, I am sure, than from among Ukrainians. There have been many genius' in our history, most of them in the field of writing. But this genius has to be developed and there is no better place to start in than at home. Surely, the fire in the Ukrainian race cannot be permitted to die. Give us this page! I am positive every one interested in writing will contribute to this page and can and will write about things worth while for the people who will now be able to read. It won't mean a great change to the staff of the "Svoboda". Just a cut here or there on editorials and matters like that will make it. Since we already have American type, it could be utilized readily and would entail no extra expense.

There are some arguments againts this of course and I hear them often. This is one of them. I have heard them from my elders. They claim that when the novelty wears off the page will be quickly abandoned. But I don't think that is possible. I have a Croatian friend here, whose father is a subscriber for their daily. These young people have a weekly American page in their newspaper, in fact have had it for a long time. Just the same the staff gets more matter than it can publish. Are there more Croatian boys and girls than Ukrainian? Are they more interested in their ancestors and parents' homeland than we? And above all are they smarter?

Come on, Ukrainian boys and girls! Boost for a weekly American page for Juveniles in the "Svoboda". Let's all write in and ask for it. As you all know, the **majority** wins.

I hope you will insert this in the paper and give it your best attention. You haven't heard much from St. Joseph boys and girls but in slang "we're all there".

Yours truly,
Anna Jurkewicz.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє, що звичайний місячний мітінґ відбудеться в неділю, 23 лютого, в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул., в годині 1.30 пополудни. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів прийти на мітінґ. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати свої вкладки. — Никита Гурей, предс.; В. Гриньків, секр.

МІЛВОКЕ, ВІС. Т-во ім. Івана Франка, від. 103 УНС, повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 22-го лютого, о год. 6-тій вечером в церковній гали. Кождий член обовязково мусить явитися на цім мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член підлягає карі $1., а урядник $2. Члени, котрі позістають довжні, зволять вирівнати належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані і утратять право до всяких привилеїв. — За уряд: Василь Колодрубець, предс.; Василь Адамчук, кас.; Н. Березовець, секр.

СТО ПО $100

На будову ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ зложили через Обєднанне слідуючі стодолярові жертводавці:

1—2. Калина Лисюк з Ню Йорку, Н. Й.	$200.00
3—7. Д-р Лука Мишуга з Джерзи Сіті, Н. Дж.	500.00
8. о. Йосиф Чаплинський з Нюарк, Н. Дж.	100.00
9. Михайло Дармограй з Филаделфії, Па.	100.00
10. Теодора Семенків з Балтімор, Мд.	100.00
11. Укр. гр.-кат. церква св. Михаїла в Йонкерс, Н. Й.	100.00
12. Укр. Православна Громада в Вунсакет, Р. Ай.	100.00
13. Українська Громада в Когус, Н. Й.	100.00
14. Український Горожанський Клюб в Перт Амбой, Н. Дж.	100.00
15. Українська Громада в Ню Кенсингтон і Арнолд, Па.	100.00
16. Українська Громада в Кенмор, Огайо	100.00
17. Братство св. Ів. Хрестителя, від. 292 У. Н. С., в Дітройт, Миш.	150.00
18. Братство св. Володимира, від. 105 У. Н. С., в Филаделфії, Па.	100.00
19. Український Жіночий Комітет в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
20. о. Лев Левицький з Клівленд, Огайо	100.00
21. Д-р Амврозій Кібзей з Дітройт, Миш.	100.00
22. Йосиф Коколюс з Картерет, Н. Дж.	100.00
23. Українська Демократична Січ ім. Д. Вітовського в Клівленд, О.	100.00
24. Українська Громада в Йонкерс, Н. Й.	100.00
25. Українське Співацьке Товариство „Боян" в Йонкерс, Н. Й.	100.00
26. Українська Громада в Міннеаполіс, Мінн.	100.00
27. Українсько-Американський Горож. Клюб в Картерет, Н. Дж.	100.00
28. Українське Співацьке Тов. „Боян" в Клівленд, О.	100.00
29. Українська Громада в Акрон, Огайо	100.00
30. Українська Громада в Бостон, Масс.	100.00
31. Українська Громада в Елизабет, Н. Дж.	100.00
32—35 Українська Громада в Ансонії і Дерби, Конн.	400.00
36. Григорій Мех з Монтреал, Канада	100.00
37. Українська Громада в Сейнт Луіс, Мо.	100.00
38. Українсько-Американський Горож. Клюб в Алентавн, Па.	100.00
39. Українська Жіноча Громада в Асторії, Л. Ай	100.00
40. Український Політичний Клюб в Скрентон, Па.	100.00
41. Чорноморська Січ в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
42. Одинацята Сотня Демократичної Січи в Честер, Па.	100.00
43. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112 У. Н. С. в Клівленд, О.	100.00
44—45 Українська Громада в Дітройт-Гемтрамк, Миш.	200.00
46. Тов. ім. Ів. Франка, від. 324 У. Н. С., в Клівленд, О.	100.00
47. Братство св. Стефана, від. 221 У. Н. С., в Шикаго, Ілл.	100.00
48. Тов. „Сокіл", від. 336 У. Н. Союза, в Клівленд, Огайо	100.00
49. Українська Громада в Оборн, Н. Й.	100.00
50. Українська Громада в Шамокін, Па.	100.00
51. Українська Народна Школа при 14 ул. в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
52. Українська Громада в Ню Гейвен, Конн.	100.00
53. Український Жіночий Кружок в Микіз Ракс, Па.	100.00
54. Українська Громада в Вилінґ, В. Ва.	100.00
55. Українська Громада в Трой, Н. Й.	100.00
56. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94 У. Н. С., в Гемтрамк, Миш.	100.00
57. Українська Православна Громада в Нюарку, Н. Дж.	100.00
58. Роман Слободян з Елизабеґ, Н. Дж.	100.00
59. Українська Православна Громада в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
60. Павло Гаврилів, аптикар з Перт Амбой, Н. Дж.	100.00
61. Товариство „Запорожська Січ" з Монтреал, Канада	100.00
62. Іван Магун з Темс, В. Ва.	100.00
63. Товариство Американських Ветеранів Українського Роду	100.00
64. Іван Штогрин, бизнесмен з Елизабет, Н. Дж.	100.00
65. Українська Громада з Менчестер, Н. Г.	100.00
66. Стрілецький Гурток ч. 2 в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
67. Український Горожанський Клюб на Савт Сайд Шикаго, Ілл.	100.00
68. Українська греко-катол. церква св. Михаїла в Йонкерс, Н. Й.	100.00
69. Українська Громада в Ню Гейвен, Конн.	100.00
70. Українська Громада в Стемфорд, Конн.	100.00
71. Українська Громада в Вунсакет, Р. Ай.	100.00
72. Григорій Євусяк, погребник з Джерзи Сіті, Н. Дж.	100.00
73. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 133 У. Н. С., в Нюарку, Н. Дж.	100.00
74. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76 У. Н. Союза, в Нюарку, Н. Дж.	100.00
75. Українське Товариство „Запороже" в Нюарку, Н. Дж.	100.00
76. Іван Федан, Арнолд, Па.	100.00
77. Українська Громада в Перт Амбой, Н. Дж.	100.00
78. Укр. Греко-кат. Парохія при церкві Усп. Пр. Діви Марії в Бейон	100.00
79. Українська Школа в Лудлов, Масс.	100.00
80. Українська Громада в Трентон, Н. Дж.	100.00
81. 204. Відділ У. Н. Союза в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
82. Товариство „Запорожська Січ", від. 75 У. Н. С., в Дітройт, Міш.	100.00
83. Січ імени Богдана Хмельницького в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
84. Школа Українського Танку Василя Авраменка в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
85. Українська Греко-кат. Громада в Мекаду, Па.	100.00
86. Українська Православна Громада в Бостон, Масс.	100.00
87. Українська Громада при Укр. Кат. Церкві в Міннеаполіс, Мінн.	100.00
88. Тов. ім. Івана Франка, від. 103 У. Н. Союза в Мілвокі, Віс.	100.00
89. Українська Громада в Вілмінгтон, Дел.	100.00
90. Українська Громада в Голійок, Масс.	100.00
91. Українська Жіноча Громада в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
92. Тов. ім. Івана Франка, від. 299 У. Н. Союза, в Бофало, Н. Й.	100.00
83. Укр. Правосл. Парохія при Церкві св. Юрія в Майнерзвил, Па.	100.00
94. Братство св. О. Николая, від. 175 У. Н. Союза, в Дітройт, Міш.	100.00
95. Український Хор ім. М. Лисенка в Джерзи Сіті, Н. Дж.	100.00
96. „Ди Різонебл Стор" під управою Гната Гаврилюка в Джерзи Сіті	100.00
97. Українська Громада в Бруклин, Н. Й.	100.00
98. Тов. ім. Ольги Бесарабової, від. 47 У. Н. Союза, в Бетлегем, Па.	100.00
99. Тов. „Тернопільщина", від. 313 У. Н. Союза, в Нюарку, Н. Дж.	100.00
100. Іван Каштанюк з Джерзи Сіті, Н. Дж.	100.00

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, PHILADELPHIA, PA.

З українського життя в Америці.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Мої враження з концерту проф. Ємця.

В історії американсько-українського життя-буття день 2-го лютого 1930 року, буде записаний історичним днем, бо тоді в Сивік театрі (частина 20-міліонової Шикагівської Опери) виступив пан Василь В. Ємець у концерті з українським національним інструментом, кобзою-бандурою.

Чотири мінуті по третій годині зполудня виходить на сцену пан Ємець. Бурливі оплески витають його появу, а він низко розклонюється. Безцеремонно сідає на крісло та спокійно водить очима по салі. На глядача робить вражіння, що артист почувається на сцені зовсім свобідно, а навіть вигідно. Перекинувши ногу через ногу — бандуру тримає на коліні — він починає напівтихими звуками думу „Українських степів". Про артистичне виконання цеї річи мігби лише другий бандурист писати — якщо хотівби, справедливо та з технічного боку оцінити її — але для мене, смертельника, котрий перший раз бачив кобзу та перший раз чув її голос, представилось, що ця кобза втягнула в себе всі українські мельодії, а тут вже в Шикаго поволи розливає по салі одну за одною й то лише за доторкненням пальців об струни. Напевно ухо чуло, як мельодії дрімучих гаїв, квітнистих піль, пралісів, журчачих потоків, шелест листя, співучих пташок, шепіт залюблених, радість вдоволення і плач поневолених — це все змішалося в одну велику екстазію. Навіть не вірилося, що наш національний інструмент, кобза-бандура, має таку чародійну гармонію в собі!

Цілий концерт складався з 16 точок з двома перервами на відпочинок. В програму увійшли такі точки:

1. З українських степів — тривало 9 мінут; 2. Херсонський гопак — тривало 1 мінуту; 3. Молитва невольників — тривало 4 мінуті; 4. І шумить і гуде — тривало 3 мінуті; 5. З українських гір — тривало 4 мінуті; 6. Щаслива сніжинка — тривало 3 мінуті.

Перерва 10 хвиль.

7. Дівчина й козак — тривало 3½ мінути; 8. Солодкі спогади — тривало 3 мін; 9. Катерина — тривало 7 мінут; 10. Ой люблю я Петруся — тривало 1 мінуту; 11. Вітрець української ночі — тривало 6 мінут.

Перерва 10 хвиль.

12. Степовий танок — тривало 2½ мінути; 13. Словацькі мельодії — тривало 3½ мінути; 14. Безжурність — тривало 3½ мінути; 15. Чуєш, брате мій — тривало 4 мінуті; 16. Шариський козак — тривало 1½ мінути. (Точки 15 і 16 були повторені).

Та коли вже йде мова про бездоганний артистичний концерт, то не можна промовчати про участь нашої публики в нім. Шікаго має імя в цілій Америці, де Українці є байдужі національно. Та хотілося вірити, що бодай цей концерт „піде понад верх", бо був вибраний безпартійний комітет — зовсім солідний. Як рівнож було досить часу добре його оголосити. Все зроблено, що було в людських силах — а тимчасом з 40 тисяч Українців прийшло так богато, що навіть мала саля не була заповнена! І приходить на думку таке: де лежить причина лиха та нашої байдужности — чи в наших провідниках, чи в нас самих? А відтак приходить ще одна думка, — а куди таке постуновання запровадить нас? Робити якесь національне свято, групи, партії чи товариства ніяк не зійдуться разом; давати найкращі концерти — не оплачується, бо публика не приходить. Про політичні світогляди шкода й говорити. Так, шикагівська громада — окрім своїх обскурних льокальних клопотів — не дивиться на широкий горизонт!

Д-р Скеґар.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Ще про український танок.

Повоєнні часи видали нам мистця Василя Авраменка, котрий посвятив свої здібности і знання для нашого танку та поставив його перед світом в високо-артистичній формі і то своїй рідній, позбавленій всяких чужих неприличних та неестетичних домішок, як свистя та стукання ногами в підлогу та в обцаси.

Авраменко виборов нам в Европі признання для нашого танку, обіхав Придніпрянщину, західну Україну й Европу. В Канаді танцював з трупою на світовій виставі з 1925 р., а тепер передає нам тут наш мистецький скарб, наш національний танок. Танки Авраменка це оригінальні твори. Він їх повишукував по селах і містах України, зібрав, викристалізував та убрав у мистецьку форму. Авраменко повиучував вже тисячі учнів і інструкторів по всіх закутках України й на еміграції і десятки тисяч нашої молоді танцюють уже тепер свої рідні танки, які називають „танки Авраменка", бо вони їх зібрані і нам передані.

Та ми маємо між нами деяких недокінчених курсантів школи танків Авраменка, що вже починають наслідувати Авраменка, виставляючи наш танок і себе на сміх, бо роблять це незручно як шарлатани. На таких виставах ми бачимо, як дівчата гуляють гуцульського аркана з козацькими кроками, присюдки, чого ані дівчата не повинні танцювати, ані в цім танку цього нема. В „Катерині" (Дівочий танок) хлопці витинають присюдки. В „Козачку Подільськім" дівчата витинають розкрок, чого нема в цім танку і для дівчат цей крок зовсім не пристоїть. В „Чумачку" замість гуляти, замітають штанами підлогу. З гаївки роблять якусь мазурку, краковяка і т. д. Коли хто почувається, що має охоту і здібність працювати для поширення нашого танку і хоче бути інструктором в якійсь місцевости, той повинен зголоситися до школи Авраменка! Там він одержить потрібне вишколення. Так зробили, приміром, українці - курсисти-інструктори як П. Смук в Питсбургу і М. Гера в Шикаго. Вони моглиби проголосити себе „балетмайстрами", бо розуміють фаховo своє діло танку, але навіть імен своїх не подають, а тільки уживають імени „школи танків Авраменка", бо входять в її склад.

Якщо наше громадянство хоче переконатися, як має виглядати оригінальний наш танок, виконаний по мистецьки, то переконається незабаром, коли побачить виступ 120 учнів школи Авраменка в Шикаго. Виступ буде 23-го лютого ц. р. в гали публичної школи Шопена (Вестерн і Райс вул.).

Степан Мусійчук.

ВІДОЗВА

ДО ЗАМОРСЬКИХ БРАТІВ З СЕЛА ВИШНЕВА, ПОВІТУ РОГАТИНСЬКОГО.

Дорогі Браття!

Минуло десяток років, як ви оставили нас боротись самим з ворогом. Підчас національного зриву ми боролись з крісами в руках, встеляючи рідну землю трупами. Тепер в нас лишилась лиш одна зброя найважніща, „Просвіта". Ще з давних панцизняних часів будинок „Просвіти" знищений війною, хоча й відреставрований, неможливий довше до вжитку.

Так ми рішили вибудувати новий. Рішили, бо мусіли, з тимбільшою надією, що в нас немає тепер „чирака" московфільського. Впали царі, а з ними й їх „неделімая" глупота розвіялась, як примара.

В тій отже цілі звертаємося до вас з братерською просьбою й надією, що ви також нам поможете своїми лептами.

По ожіть, односельчане, й браття, рогатинського повіту, збудувати нам вскорі ту твердиню, а ваші імена записані будуть огнем віри й завзяттям до ворогів у серцях молодого покоління!

Дорогі Односельчане й Браття! Відомо хай буде Вам, що нас тут в Америці дуже мало; не більш 12 осіб, та й ті рідко де живуть хочби двох в одному стейті, тому неможливо утворити збіркового комітету.

Підписаний одержав повновласти таким односельчанам: Теодорові Бойкові в Йонгставн, Маркові Семчінові тамже, й нижче підписаному. Повновласти відіслані й збірка почалась. Кождий з односельчан повинен жертвувати на таку благородну ціль не меньше $20.00; рівнож повести активну збірку між знакомими; та браттями рогатинського повіту так, щоб з весною рішуче приступити до будови тої святині.

Дмитро Пасічник.

P. S. Коли б хто з односельчан хотів дізнатись точніше про політично-економічне становище села, хай пише по таякій адресі:

Mitro Pasicznyk,
30 East 7th St., New York, N. Y.

— Колиж ми обговорили би цей бизнес? Може в середу прийшли би ви до мене в цій справі?

— В середу? виключене! В середу я їду в Европу.

— То, скажім, у четвер?

ЛИСТ З ВОЛИНІ.

Один з читачів „Свободи" одержав листа з села Васьківці, кременецького повіту, на Волині. Поміж особистими справами в тім листі пише адресат своєму краянови таке: „Матвієви дали календаря з малюнками підкарпатського гірського життя. Рівнож невимовно хороший ілюстрований календар „Українського Народного Союза". Я зараз взявся його читати й коли прочитав, то дивувався, що в Америці є велика українська організація, а навіть значно багатша від товариства „Просвіта".

„Не даром декотрі українські читальні і в нашім краю одержують жертвами велику підмогу від українських робітників з Америки, бо там розуміють добре значіння організації українського народу на рідних землях, бо й в Америці болить серце в українських людей через недолю Рідного Краю".

І. Х.

Добрий спосіб. — Як ти пізнав свою жінку, заки з нею повінчався?

— Я наїхав на неї автомобілем і потовк її. І відтак з нею оженився.

— Добрий спосіб.

— Чому?

— Бо якби так всі робили, то навчилисьби їздити обережніше.

Кажуть. — Приятелю, про тебе кажуть, що ти ціле своє майно програв в карти до шістьох місяців.

— Що то люде все щось мусять додати! Не до шість місяців, а до шість тижнів!

Як позбутися ґрунтовно недомагань і хороби

Навіть найбільше хорі не повинні тратити надію.

Життє без здоровля се мука. Богацтво без здоровля не представляє вартости.

Хто розумно і старанно поборює причину своєї хороби має все можність відзискати здоровлє.

Множество найріжніших недомагань в формі хороби докучають людям, не щадять ні богачів ні бідаків, шукаючи за своїми жертвами в мілонерських палатах, як нарівні також в скромних мешканях робітничих.

Недомагання і терпіння людського організму мають найріжнороднійші назви.

А в дійсности все те не є що инше, як одна розлягла хороба органів травлення: жолудка, кишок, нирок і печінки.

Болі і завороти голови, болі і ломанне в руках, ногах, крижах, боках і плечах, опухнення на ногах, руках і в ставах, дрожанне, коленне і ломанне в ріжних частях тіла, ослабленне очей, шум в ушах, сильне биттє серця, болючий, тяжкий і нерегулярний столець, надмірні поти і гнилий віддих з уст, брак апетиту і безсонність, загальне ослабленне, перемученне і зденервованне, а у жінок — всякі внутрішні болі і нерегулярности — сі всі хоробливі обяви є переважно наслідком злих процесів відживлювання і травлення. На сто людських недомагань — найменче 90 мають свою причину в жолудку, в кишках, в нирках або в печінці.

Длятого, що образ сеї розлялої хороби має ріжні форми, істнує на маркеті ціла маса всяких пігулок, порошків, плинів, медикаментів, мікстур і мастей, що їх поручають хорим людям. Більшість сих штучних, фабричних средств не є в стані уздоровити, що найбільше дають полекшу на якийсь час.

Ми поручаємо средство скуточне ::: приносимо певну поміч.

Наше знамените средство Мілертон при рівночаснім удержуванню вимогів гігієни вдаряє в саму причину хороби — е отже справді помічне — ділає певно і скоро.

Мілертон — се мішанина добираного зілля, цвітів і корінчиків — не перероблена штучно, але в такім стані, як їх природа видала.

Приємний в смаку і поединчий в заживанню Мілертон очищує органи травлення від всякої гниючої маси, усуває з них шкідливі кваси і отруї, а через се споводове, що кров стає чистою. Чиста кров — се перша і найпотрібнійша річ до відзискання здоровля із всякої хороби.

Кого отже мучить біль, хто хоче ґрунтовно і в недовгім часі відзискати здоровлє і сили, без огляду, як довго його хороба тревае і як вона проявляється — зробить найлучше, коли буде уживати Мілертон.

Сотки листів признания і подяки від людей, які самі на собі досвідчили, як добре і скуточне є наше средство Мілертон.

На писемне замовлення висилаємо найменше дві пачки, враз з поученем, як уживати. В ціні 2 долярів за 2 пачки є вже оплачений кошт пересилки, якщо з замовленнем зістала рівночасно залучена готівка або монейордер. При замовленнях на C. O. D. оплата почти буде дочислена.

Всякі письма, замовлення і монейордери просимо адресувати так:

J. S. MILLER, Inc., Dept. K.
62 BEACON STREET, NEWARK, NEW JERSEY

Від 2 літ я терпіла на жолудок. Нічого мені не помагало, доперва Ваш знаменитий „Мілертон" привів мене до здоровля.
СУЗАННА ВІПАРЕНА,
147 Leslie Street, Newark, N. J.

Ваше знамените средство Мілертон буду рекомендувати всім знакомим, які чуються хорі, бо я завдячую йому своє виздоровлення з тяжких жіночих недомагань, на які я терпіла довгий час.
ВАЛЄРІЯ ЛАПИНСЬКА,
245 Middlesex St., Harrison, N. J.

З цілою готовістю посилаю мою фотографію і мої слова горячого признания для знаменитого зілля Мілертон, котре так дуже було мені помічне до відзискання здоровля з тяжких недомагань.
Поручаю Мілертон всім знакомим, бо заслугує на се.
ІВАН КАНАВАЛЬ
34 William St., South River, N. J.

Сердечно дякую за Ваше знамените средство Мілертон, яке оказалося для мене дуже помічне в моїй тяжкій слабости.
Раджу кождій хорій жінці спробувати сі знаменіті зілля.
А БАРАН
142 Court St., Elizabeth, N. J.

Зілле Мілертон є дуже добрим средством для піддержання здоровля. Я спрактикувала се на собі і на инших, що також як найліпше висказуються про Мілертон.
Се природне средство, а так помічне і потрібне — повинно бути в кождій хаті, у кождої родини.
Б. ГРЕЧКІВСЬКА,
б. делегатка на послідню Конвенцію У. Н. Союза.
3455 West 94 Street, Cleveland, Ohio.

Через 4 місяці я уживав від часу до часу зілле Мілертон в моїй застарілій а дуже утяжливій хоробі жолудковій і мушу признати, що доперва Мілертон допоміг мені до виздоровлення.
Я зарекомендував много знакомим Мілертон і всі дуже собі хвалять се зілле.
С. ГУДЕРОВИЧ
92 W. 19 St., Bayonne, N. J.

Кількамісячна хороба жолудка, рук і ніг довела мене до сего, що я попала вже в зневіру, бо ні ради докторів ні лікарства мені не помагали.
Від коли я зачала заживати Millertone, мій стан сейчас зачався поправляти і я чуюся вже цілком здорова.
JOSEPHA STACHURSKA,
35 East 25 Street, Bayonne, N. J.

Через довший час я підпадав на здоровлю. Вживав ріжних лікарств, але без успіху. Знакомі порадили мені спробувати еще Мілертон. І в дійсности доперва Мілертон оказався для мого здоровля помічним.
Длятого сміло можу порадити сі знамениті зілля кождому хорому мущині і кождій хорій жінці.
ФРЕНК ГАВЛИК
17 Fox Place, Jersey City, N. J.

З власного досвіду, як також зі спостережень на инших підчас мого побуту на Конвенції У. Н. Союза в Нюарку, мушу висказати моє як найліпше признание для Вашого средства Мілертон.
Є се средство поєдиниче, приємне в ужиттю і дуже скуточне в діланню, отже посідає всякі конечні прикмети знаменитого средства домового, яке повинно бути в кождій хаті.
МИХАЙЛО КЛИМ,
2016 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.

Я є великою приклонницею Мілертону, тому, що так на собі самій, як також на инших я переконалася про уздоровлюючу силу і доброту сього простого, а так знаменитого средства.
Отже поручаю Мілертон всім моїм знакомим в Клівленді.
А. КУПЧЕВИЧ
11022 Nelson Ave., Cleveland, Ohio.

Випробувавши помічне ділане зілля Мілертон на собі самім, я не вагався вислати се зілле моїй хорій жінці в краю, котра від кількох літ хорувала на сильні внутрішні болі і на жіночі недомагання. Тепер моя жінка чуеться дуже добре і писала мені, щоби її знова післати кілька пачок Мілертону для сусідів і знакомих.
ІВАН ПАРАНДІЙ
9522 — 92 St., Ozone Park, L. I., N. Y.

Не маю слів похвали для знаменитого средства „Мілертон", якому завдячую цілковите виздоровлення.
Моя хороба була дуже тяжка—безнастанний біль голови і болі в середині, при тім утрата влади в руках і ногах—так, що о власній силі я не могла ходити.
Тепер і слід не остався з моєї тяжкої недуги.
КАТЕРИНА ВАЛЬКЕВИЧ,
922 Berzer Street, Newark, N. J.

Від 8 літ я вічно хорувала на болі голови і на жолудок. Я їздила навіть до Европи на курації, але нічого не помагало.
Від коли я зачала уживати зілля „Міллертон" всі мої болі уступили. Всім хорим людям поручаю се знамените средство.
МАРІЯ МУХА,
108 Lowell St., Carteret, N. J.

Припадково я довідався про Мілертон, що є дуже помічне средство в недомаганнях жолудка і кишок, на які я довго терпів. Я переконався, що Мілертон в дійсности є найлучшим средством. Завдяки йому я чуюся вже дуже добре.
Мої знакомі також дуже собі хвалять Мілертон.
OWEN MULLARKEY
57 Hunterdon St., Newark, N. J.

Всім хорим жінкам поручаю зілле „Мілертон", бо сему знаменитому средству завдячую виздоровлення з прикрих жіночих недомагань, на які я через довгий час терпіла.
БРОНІСЛАВА РОГІНСЬКА,
225 Warren St., Harrison, N. J.

В моїх недомаганнях жолудка і колення в боках я уживав зілле Мілертон з найліпшим результатом. Отже я переконався, що се дуже хосенне средство, яке можу поручити кождому хорому.
ЮСИФ САЛІГА
421 E. 74 St., NEW YORK CITY

Зі всіх средств, які знаю — а уживав я їх всілякі — уважаю Мілертон за найлучше і для здоровля дійсно помічне. Я випробував на собі самім, а також мої численні знакомі, яким я поручав Мілертон, є з него дуже вдоволені. Одному знайомому, який від довгого часу лежав хорий в шпиталю і вже не мав надії на виздоровленне, занесено Мілертон. Він уживав його через якийсь час і так почувся ліпше, що вскорості повернув зі шпиталю до дому.
Підчас мого побуту в Нюарку як делегата на конвенцію У. Н. Союза я був особисто в фабриці Мілертону і бачив як много людей зі всіх сторін Америки уживає се знамените средство.
ІЛІЯ СЛОБОДЗЯН
2308 Fifth Ave., Pittsburgh, Pa.

Дуже Вам дякую за Ваші знамениті зілля Мілертон.
Я вічно чувся хорий і недомагав на щось, так, що николи не зазнавав приємної хвилі. Від коли почав уживати Мілертон, я став зовсім иншим чоловіком.
Прикрі болі уступили і чуюся здоровий і сильний.
Поручаю Мілертон в Шикаго всім знакомим, де маю численні знакомства, так приватні, як також по товариствах і організаціях.
Уважаю Мілертон за найлучше средство для піддержання і відзискання здоровля.
ПЕТРО ЛУКІВ
2329 Superior St., Chicago, Ill.

Я хорував поважно через довгі часи, не так, щоби в ліжку лежати, але ходячи і працюючи — а се ще гірше. Вічно докучали мені болі жолудкові, колення в боках і плечах, що робило мені життє понурим і тяжким. Я постановив спробувати ще Мілертон, про який довідався з газети. І се знамените зілле доперва мені помогло.
По моїх болях позістали лише спомини — життє видається тепер мені інакше — чуюся здоровий і вдоволений.
З мойого прикладу нехай мають науку инші хорі, щоби не зносити непотрібно болі і терпіння.
ІВАН ВЕЧЕРЯК,
25 Madison Street, Newark, N. J.

Аж не хочеться вірити, яку чудову лічничу силу посідає се, на око незначне зілле, що називається Мілертон — а однак воно є так в дійсности.
Я много в життю нахорувалася і уживала ріжних, навіть дуже коштовних средств і ліків — однак ніяке з них не було для мене так помічне і добре, як Мілертон.
Від коли я почала уживати Мілертон, чуюся з кождим днем ліпше і чую, що мій так дуже ослаблений організм починає приходити до сил і здоровля.
ЮЛІЯ ЧАБАК
12 Evert Place, Plainfield, N. J.

Довго я терпів на болі в нирках і жолудку — отже радився много лікарів і заживав ріжних ліків, але без результату.
Побачивши оголошенне в газеті, я постановив еще спробувати Мілертон, і дійсно, на Мілертоні я не завівся, бо, уживаючи сі знамениті зілля, скоро я почав відзискувати здоровля і сили.
ІВАН ПАЛОЧКО
Секретар 1 групи Слов. Сокола
Box 542, Manville, N. J.

Довгий час мені докучали жолудкові болі і завороти голови. Поради лікарів і ріжні ліки не помагали, що найбільше приносили хвилеву пільгу.
Під впливом уживання Мілертону мої болі і завороти голови уступили, і я тепер чуюся зовсім здорова.
Кождий хорий повинен спробувати ще і се средство, бо може Мілертон окажеться йому так помічний, як для мене.
Ф. ЛЕВАНДОВСЬКА
206 Kingsland Ave., Brooklyn, N. Y.

Дуже охотно висказую до публичного відома слова мойого признання для Мілертону, щоби хорі люде довідалися, що Мілертон є дуже добрий в ріжного рода недомаганнях.
Я вічно хорував на жолудок і на колення в боках, заки почав уживати Мілертон.
Тепер мої болі устали і чуюся зовсім добре.
СТЕФАН ГРЕСЯК
424 Avenue E., Bayonne, N. J.

Ваше знамените зілле Мілертон зробило з мене цілком нового чоловіка. Через довгий час я хорував на внутрішні болі і на загальне ослабленне цілого організму.
Завдяки Вашому знаменитому средству я позбувся зовсім моеї тяжкої хороби.
С. БУЛЬК
властитель
National Auto Top Co.
45 Beecher & Halsey Sts., Newark, N. J.
Tel. Mitchell 1886

Я вживала зілле Мілертон підчас моєї поважної хороби з найліпшим результатом.
Тепер сама переконана про надзвичайні прикмети сього средства, поручаю Мілертон як найліпше всім хорим людям.
MRS. C. МІХАЛИК
761 Murtle Ave., Elizabeth, N. J.

Через якийсь час наш дім був правдивим шпиталем. Мене мучили ревматичні болі, биттє серця і загальний розстрій, а жінка вічно терпіла на болі жолудка і внутрішні недомагання. Припадково ми довідалися про Мілертон і сей щасливий припадок допоміг нам до виздоровлення. Завдяки знаменитому зіллю Мілертон ми позбулися наших прикрих терпінь і відзискали вповні здоровлє.
Складаємо щиру подяку,
АДАМ І РОЗАЛІЯ СЛОДКОВСЬКІ
150 Pacafic St., Newark, N. J.

Від трех літ я дуже терпів на болі в правім боці і в правій нозі.
Завдяки „Мілертонови" мої болі в коротнім часі уступили і більше мене не мучать.
В. ХОМИЦЬКИЙ,
389 — 16 Avenu, Irvington, N. J.

Великодушність. — Чуєте, вуйку, мені снилося нині вночі, що я просив у вас трицять долярів, а коли я отворив вашого листа, в нім було пядесять долярів, себто двацять долярів більше.

Вуйко: Тих двацять долярів можеш собі спокійно задержати.

Невеличкий, сухорлявий, стрункий подорожний у трамваю сердиться, що його тисне товстезний подорожний. Вкінці каже злобно:

— Тікети повинні обраховувати відповідно до ваги й обему особи!

— Тоді ви нічого не платили би! — відрубав товстюх.

Учитель невдоволений поведенням маленького Петруся, котрого батько лікарем:

— Коли ти не поправишся, Петрусю, я попрошу твого батька!

— Ліпше, пане професоре, того не робіть! Мій батько за кожді відвідини каже собі платити двацять долярів.

Алеж так. Чоловік: Уже знову рахунок! Ти певно, дитинко, не думаєш над тим, що ще колись прийдуть сірі дні.

— Алеж так, серденько, чому я не думала би над тим. Цеж рахунок за дощовий плащ!

—о—

З дому виходить прошак і стрічає другого прошака, що саме хоче ввійти до того дому.

— Не йди там! Там живе скупар, нічого не дав мені.

— Бог його скарає за те!

— Вже його покарав. Як я виходив, я забрав його срібний годинник, що був на столі.

Мудрий чоловік завчасу приготовляється. — Що то могло статися зі Шпачком?! Він усе досі говорив, що боксування це не є ніякий спорт, це звичайна бійка, а тепер нараз учиться боксування! Може він хоче бути чемпіоном?

— Ну, мусите знати, він незадовго женитьбся!